

Aanwezig: stemgerechtigd

- Jasper Van Weverberg- Natuurpunt - Ijsvogel Opwijk
- Jozef De Coninck – gemeentelijke land-en tuinbouwraad
- Willy Van Mol - onafhankelijk lid
- Eddy De Corte – onafhankelijk lid
- Katrien De Nil – Duizendpootrakers
- Bart Van Der Straeten – Landelijke Gilde Opwijk – Mazenzele

Aanwezig: niet-stemgerechtigd

- Lieve Maes – N-VA Opwijk
- Johan Deleu – schepen leefmilieu
- Nele Van Herewegen – milieuambtenaar

Verontschuldigd

- Jasper Van Weverbergh – Natuurpunt – Ijsvogel Opwijk
- Carina De Proft – onafhankelijk lid
- Wim Van Caelenberg – ACV Opwijk
- An Vanderstraeten – GBS De Boot

Afwezig

- Jozef Heremans – Bedrijfs Gilde Opwijk
- Bart Van Biesen – CD& V Opwijk
- Jurgen Van Nijverseel – Open VLD Opwijk Mazenzele
- Pol Verhaevert – Inzet
- Magda Mannaert – onafhankelijk

Agenda

Te bespreken:

- Ondersteuning schoolproject “Kleutertuintjes voor onze Duizendpoten” van de Duizendpootrakers
- Energie- en klimaatactieplan Opwijk: mitigatie (zonder mobiliteit)

Alle leden hebben de nodige documenten ontvangen ter voorbereiding:

- 1) Motivering vanuit de Milieuadviesraad- Dossier Duizendpootrakers.
- 2) Energie- en klimaatactieplan Opwijk mitigatie zonder mobiliteit (pp. 1- 48).

Verslag:

1) Ondersteuning schoolproject “Kleutertuintjes voor onze Duizendpoten” van de Duizendpootrakers:

Doel: besteding van het “slapend kassaldo” van de milieuraad aan (natuur)projecten met een maatschappelijke meerwaarde.

Alle leden van de adviesraad hebben op voorhand een samenvatting uit de verslagen van de vergaderingen (2017-...) ontvangen voor het volgen van de voorgeschiedenis, die uiteindelijk geleid heeft tot het lanceren van een oproep aan alle scholen om een natuurproject in te dienen (doel: sensibilisatie voor natuur door actieve participatie van schoolgaande jeugd) aan de milieuraad.

In het verleden werd immers eerder het voorstel “vogelkijkwand wachtbekken” aanvaard door het college.

Om misverstanden te vermijden rond de te volgen “procedures voor indienen en opvolgen van projectinitiatieven” ivm de besteding – concreet de co-financiering (500 Euro) van het schoolproject van de Duizendpootrakers – van **het slapend kassaldo** van de milieuraad sinds 2020”, werd door de voorzitter eind 2022 contact opgenomen met de Coordinator Omgeving Opwijk.

Het antwoord is duidelijk: de milieuraad is een adviesraad, geen raad die gemachtigd is om subsidies/premies/ondersteuning te geven. **Hiervoor is enkel het college bevoegd.**

Vanuit de milieuraad blijven we echter met enkele vragen zitten:

1. Hoe kan **het slapend kassaldo** van de milieuraad, op een maatschappelijk verantwoorde wijze, wel geactiveerd worden?
2. Waarom is niet eerder een “signaal/waarschuwing” gekomen vanuit het college? Alle verslagen van de vergaderingen van de milieuraad komen immers op de agenda van het college.

*(De eerstvolgende vergadering van de **milieuraad was gepland voor 19 januari 2023**, met bespreking van de aanvraag van de Duizendpootrakers op de agenda. Deze vergadering werd wegens omstandigheden uitgesteld en verplaatst naar **29 maart 2023**.)*

Inmiddels is ook, geheel terecht, de vraag gekomen van de directie van de Duizendpootrakers op een stand van zaken.

Het mag duidelijk zijn dat de milieuraad zich in een patstelling bevindt. Vandaar dat we besloten hebben om het dossier voor te leggen aan het college met de vraag: **hoe kunnen we concreet en op een maatschappelijk verantwoorde wijze het slapend kassaldo van de milieuraad besteden?**

Zijn er gemeentelijke (natuur)projecten, initiatieven waar we (binnen het wettelijk kader van de adviesraden) wel mogen of kunnen bijdragen?

Johan Deleu, gemeentelijk schepen van milieu, gaat de vraag voorleggen op de volgende vergadering van het college (11 april 2023).

Het antwoord van het college zal hierna, zonder verder uitstel bezorgd worden aan de directie van de Duizendpootrakers.

2) Energie- en klimaatactieplan Opwijk: mitigatie (zonder mobiliteit)

Op vraag van de milieumambtenaar worden de punten 1, 2, 3, 4.1 in de voorlopige versie van het Energie- en Klimaatactieplan Opwijk overlopen voor bemerkingen en/of aandachtspunten vanuit de milieuraad, zodat deze reeds kunnen meegenomen worden naar de eerstvolgende vergadering (april) van de interne stuurgroep (gemeente) en de interbestuurlijke samenwerking (provincie).

Inhoudelijk wordt in hoger vermeldde punten een algemeen kader geschetst (doelstellingen en ambities) en de prioriteiten: ruimtelijke ordening en energie.

De aandacht gaat vooral naar de klimaatmitigatie.

Het tegengaan van klimaatverandering wordt aangeduid met de term mitigatie. Het omvat alle maatregelen die leiden tot CO₂-reductie en het verminderen van de uitstoot van andere broeikasgassen. Voorbeelden zijn energiebesparing en (grootschalige) toepassing van duurzame energie.

Meer lezen: <https://klimaat.be/klimaatbeleid/internationaal/vn-klimaatverdrag/mitigatie>

Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord is de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Dit is nodig om de opwarming van de aarde niet verder te laten oplopen dan 1,5 °C.

Bemerkingen en vragen worden chronologisch opgesomd en kwamen aanbod tijdens de vergadering. Aangezien we pas een paar dagen voor de vergadering de tekst ontvangen hebben, is deze opsomming niet finaal. Er kunnen nog steeds opmerkingen gedaan worden vanuit de milieuraad. Bovendien moet er nog een aanzienlijk deel van het klimaatactieplan bekeken waardoor de samenhang van alle onderdelen beter zichtbaar wordt.

Sommige vragen kregen inmiddels een antwoord tijdens de vergadering. In italic en rood gezet. Overige bemerkingen zullen worden meegenomen in het verder overleg binnen de stuurgroepen (interne en interbestuurlijke).

Algemene bemerkingen en vragen (chronologisch):

Dit deel van het actieplan gaat in grote mate over het realiseren van de doelstellingen rond energiebesparing, vooral in residentiële gebouwen. Hier moet men vooral kijken naar de impact van de maatregel om prioriteiten te stellen:

Meer lezen kan: <https://www.test-aankoop.be/woning-energie/isolatie/nieuws/isolatie-prioriteiten?>

p.8: 1.3 Organisatorische en financiële aanpak:

De Stuurgroep: is die louter intern (ambtenaren)? Dat blijkt toch uit de opsomming van de “mandatarissen”

Milieumambtenaar: De stuurgroep is een interne werkgroep waarin de verschillende gemeentediensten zitten.

Externe doelgroepen en inwoners laten participeren: welke doelgroepen en burgers en hoe ziet men die participatie, die is nogal vaag?

p.11: Hoe rijm je een “ambitieuw klimaatbeleid” en één personeelslid voor de coordinatie. Hoe gaat men het uitvoeren aanpakken?

Hemelwaterputten (klein taalfoutje). Ondersteuning gestopt.

Milieuambtenaar:: voorlopig wordt de mogelijkheid tot (gemeenschappelijke) aankoop van regenwatertonnen gestopt (in 2022 was er weinig vraag). Indien er opnieuw vraag is, kan het in een volgend werkjaar heropgestart worden.

p.12: Scope van de inventaris:

Graag zoveel mogelijk Nederlandse termen gebruiken aub. Waar niet mogelijk, woordje uitleg geven of een voetnoot maken.

Meer lezen kan: <https://www.burgemeestersconvenant.be/co2-inventarissen>

<https://klimaat.be/in-belgie/klimaat-en-uitstoot/uitstoot-van-broeikasgassen/nationale-inventaris>

p.13:

1) ETS-bedrijven: geen in Opwijk. Volgende zin: “hun uitstoot wordt niet meegerekend in de gemeentelijke inventarissen”.

Moeten we daaruit besluiten dat er **wel** ETS,bedrijven zijn in Opwijk (of in de toekomst dergelijke bedrijven voorzien worden)?

Milieuambtenaar: Opwijk heeft idd. geen ETS bedrijven. Het klimaatactieplan wordt samen met de provincie VL. Brabant opgemaakt volgens een template. ETS-bedrijven is een optie (voor gemeenten met ETS bedrijven) in deze lijst. Voor Opwijk kan dit geschrappt worden of vermeld worden NVT (niet van toepassing)

2) Opwijk heeft geen snelwegen. Wat is de zin/betekenis van het vermelden “**uitgezonderd snelwegen**”

Milieuambtenaar: idem hierboven

3) CO2 = koolstofdioxide

NO2 = stikstofdioxide

CH4 = methaan

Voor meer duidelijkheid graag de volledige benaming opnemen (niet beperken tot chemische formules) of in een duidelijke voetnoot zetten.

p.15: Is de bevolkingsaan groei van 2011-2020 ook verrekend in de grafiek p.15 figuur 4?

p.17: “tools en hefboomen”

1) Hefbomen: naargelang het uitgangspunt krijgt dit een andere betekenis/invulling. Hetzelfde kan men zeggen van “tools”.

Over welke tools en hefboomen spreekt men hier?

Tool (engels voor werktuig): heeft verschillende “betekenissen” in ons taalgebruik, maar wordt meestal gebruikt in de informatica (webtool). In de meest letterlijke betekenis spreekt men van werktuigen, instrumenten...

Wordt hiermee “middelen” voor de uitvoering (werktuigen, materialen, aannemers,...budget) of middelen voor de planning (computer- en bureauwerk, studies,...) bedoeld?

Meer lezen kan: <https://klimaat.be/2050-nl/analyse-van-scenarios>

(doorklikken kan naar My2050 Tool kan).

Vraag milieuraad: Is het actieplan bestemd voor het ruime publiek (als informatie) of voor de administraties (beheer) of is het ook bedoeld als handleiding voor wie ermee concreet aan de slag moet?

Milieuambtenaar: het actieplan is in eerste instantie bedoeld voor de administraties (beheer).

Bemerking milieuraad: in dat geval, zal er veel duidelijker moeten omschreven over welke tools en hefboomen er sprake is om "vaagheid en interpretatie" te vermijden. Voor het informeren (ruime publiek) eveneens.

Meer duidelijkheid zal zeker nodig zijn bij het budgetteren en voor het opmaken van het tijdsbestek

2) Luchtkwaliteit

Meer lezen kan: www.vmm.be>lucht>

Op de website van vmm kan je de uitstoot voor opeenvolgende jaren volgen + verduidelijking.

p.27: Broeikasgassen:

Er is voortdurend sprake over CO₂. Dat is inderdaad één van de broeikasgassen, maar even belangrijk zijn methaangas (runderen ademen methaan uit), lachgas (NO₂) die zeker mee onder controle moeten gehouden worden.

Milieuambtenaar: dit zal ook verder aan bod komen onder landbouw

p.27: Verouderd woonpatrimonium:

Het besluit dat woningen ouder dan 60 jaar niet langer voldoen aan huidige en toekomstige energienormen is wat kort door de bocht.

Heeft de gemeente eveneens de graad van renovatie en/of aanpassingen die inmiddels gedaan werden aan oudere residentiële gebouwen mee in rekening gebracht? Heeft men daar informatie van?

Niet alle renovaties (isolatie, dubbele beglazing, HR verwarmingstoestel, zonnepanelen,...) vragen immers een bouwvergunning. Besluiten dat de vernieuwingsgraad erg laag ligt kan men dus niet (zonder extra uitleg) uit de gegevens die worden aangehaald.

p.28: Belangrijke uitdagingen voor Opwijk:

De gemeente staat idd voor belangrijke uitdagingen rond energie.

Het ontraden van het gebruik van hout als fossiele brandstof (redenering achter het gebruik: het is hernieuwbare energie, OK toch?) zal een hele uitdaging worden. Immers, heel wat Opwijkenaars hebben zowel zonnepanelen (liefst met terugdraaiende teller), verwarming (aardgas, stookolie,..) en de beruchte "houtstoof". De houtkachel is de eerste die aangaat op kille dagen...

De verbrandingsgassen die vrijkomen, beladen met fijn stof, zijn meer belastend voor gezondheid en milieu (lokaal worden regelmatig kritische waarden bereikt en overschreden) dan deze van aardgas of steenkool.

Wie enkel beschikt over een verwarming met hout of kolen, heeft geen keuze (vaak bij energiearmoede).

Wie wel de keuze heeft, denkt best goed na over de impact!

Meer lezen kan: <https://www.vmm.be/contact/veelgestelde-vragen/faq-binnen-stoken/welk-soort-kachel-vervuilt-het-minste>

Bemerkingen vanuit de raad: de energieprijzen zijn afgelopen jaar enorm gestegen en blijven vrij hoog. Er moet vanuit de overheid meer inspanning gedaan worden om de prijzen onder controle te houden.

p.29: Beleidsmaatregelen die aangekondigd worden om de doelstellingen klimaat- en woonbeleid te realiseren zijn positief!

p.30: ook hier de opmerking: heeft de gemeente de renovaties waarvoor geen bouwvergunning nodig is ook in beschouwing genomen in haar cijfers?

p.31 ev: tabellen met doelstellingen in residentiële gebouwen:

Opmerking bij: voor de transitie naar collectieve warmteoplossingen (vb warmtenetten,...):

Dit gaat blijkbaar vooral over: studies, in kaart brengen,...op lange termijn.

Verder zijn er ook een aantal doelstellingen die efficiënt zijn en op korte termijn resultaat opleveren.

Bemerking milieuraad: Lange termijn opties (studies etc) overlaten aan de hogere besturen (provincies,...). De gemeente Opwijk kan best inzetten op KORTE TERMIJN OPTIES en acties, die op korte tijd resultaat geven.

p.34 tabel met maatregelen, **acties** en mogelijke subsidies:

Bemerking milieuraad: Promotie (sensibiliseren) en bekendmaking is OK, maar waar staat de uitvoering in de tabel?

Tijdsduur en budget-raming ontbreken (tenzij dat volgt in het 2de deel van het document of nog zal toegevoegd worden?). Nu is er helemaal geen zicht op de duur van een korte, lange of middellange termijn.

p.38:

De optie warmtenet komt hier terug! Wat met de vele (technische) studies, in kaart brengen,.. (lange termijn) werk voor “studiebureaus”. Bovendien kunnen de conclusies negatief zijn, terwijl op korte termijn geleidelijk aan doeltreffende resultaten kunnen behaald worden, zoals hoger opgesomd in de tabel p.31 ev

p.41 tabel: maatregelen in het groen ook opnemen!

p.46 onder Actie-GEM-4: wat wordt er juist verstaan onder commissioning?

Definitie Commissioning: een gefaseerd proces gericht op de kwaliteitsbeheersing en prestatieborging van installaties en van toepassing op zowel nieuwbouw, als bestaande bouw.

Ook hier opnieuw duidelijk zijn wat houdt het in, hoe gebeurt het, hoe lang zal het duren,...(wat, hoe, wanneer)